

Statenmededeling

Onderwerp

Afronding project wettelijke herverkaveling Wintelre-Oerle

Datum

5 september 2017

Documentnummer

GS: 4236394

PS: 4248996

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

- de resultaten van het project en de afronding
- de belangrijkste bevindingen van de projectevaluatie

Aanleiding

De wettelijke herverkaveling in Wintelre-Oerle is een integrale gebiedsontwikkeling waarbij door het ruilen van grond de landbouwkundige structuur in het gebied is verbeterd en belangrijke maatschappelijke doelen zijn gerealiseerd, zoals natuur, recreatie, water, cultuurhistorie. De doelen zijn in het landinrichtingsplan van 2009 vastgelegd.

Het project Wintelre-Oerle is het eerste landinrichtingsproject in Brabant dat onder de nieuwe wet inrichting landelijk gebied Wilg (per 1 januari 2007) is gestart en nu wordt afgerond.

Bij het project zijn betrokken de gemeenten Eersel en Veldhoven, het waterschap De Dommel en vertegenwoordigers van natuur en landbouw. Het ministerie van Defensie heeft 23 hectare grond beschikbaar gesteld voor natuurcompensatie en het Kadaster heeft het project gedurende de gehele looptijd ondersteund.

Op 4 april 2017 hebben GS de correctiefactor van het inrichtingsplan Wintelre-Oerle vastgesteld en dit besluit is gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Tegen dit besluit is geen bezwaar ingediend. Met de correctiefactor is de eindafrekening voor alle belanghebbenden (grondeigenaren en betrokken organisaties) berekend en wordt de financieel administratieve afwikkeling (betalen en innen) gestart.

Er waren twee redenen om voor dit project een evaluatie uit te voeren:

- dit project is het eerste project in de provincie Noord-Brabant onder de Wilg en levert daarmee unieke ervaringen op over de samenwerking met partners in het gebied, de werkwijze en de organisatie;
- de Wilg wordt opgenomen in de omgevingswet en de voorbereiding hiervoor is in volle gang. De ervaring van dit project levert een bijdrage aan de provinciale werkwijze in het kader van de omgevingswet.

Datum

5 september 2017

Documentnummer

GS: 4236394

PS: 4248996

De projectevaluatie is door bureau Lysias uitgevoerd, vooruitlopend op de financieel administratieve afronding van het project. Lysias heeft met alle betrokken partijen in de bestuurscommissie gesprekken gevoerd en aanbevelingen gedaan. De evaluatie richt zich vooral op de vraag wat condities zijn voor succes bij 'netwerkend samenwerken'. Het rapport biedt leerpunten / aanbevelingen voor de toekomst, is in de bestuurscommissie besproken en aangeboden aan de gedeputeerde Ruimte en Financiën. Het projectteam voor de omgevingsvisie heeft kennis genomen van de aanbevelingen van het project. Zij betrekken deze ervaring bij de opzet van de omgevingsvisie.

Bevoegdheid

Volgens de Wilg is de provincie verantwoordelijk en bevoegd gezag voor een project met wettelijk karakter. GS hebben voor de uitvoering een bestuurscommissie ingesteld met voldoende mandaat en een brede vertegenwoordiging van gebiedsbelangen, de commissie werd ambtelijk ondersteund door de betrokken organisaties. De bestuurscommissie heeft in de afgelopen periode een inrichtingsplan, ruilplan en lijst der geldelijke regelingen opgeleverd en voorzien van advies. GS hebben daar besluiten over genomen.

Met het onherroepelijk worden van de correctiefactor is de bestuurscommissie décharge verleend voor haar inspanningen. De bestuurscommissie heeft op 8 december 2016 haar laatste vergadering gehad.

GS informeren Provinciale Staten over de resultaten van het project en de belangrijkste bevindingen van de evaluatie.

Kernboodschap

1. De doelen uit het landinrichtingsplan van 2009 zijn gerealiseerd

De belangrijkste resultaten zijn:

- ca. 1400 hectare landbouwkundige structuur is verbeterd
- ca. 6 km natte EVZ is aangelegd (de Bruggenrijt)
- ruim 4 hectare nieuwe droge EVZ's en 7 faunapassages verbinden de bestaande EHS rondom het gebied
- vermindering verdroging, verbeteren waterkwaliteit en toegankelijkheid waterlopen
- ruim 4 hectare aan wegen en paden zijn verbeterd
- ruim 23 hectare natuurcompensatie

- door versterking van 15 hectare houtwallen is het landschap aantrekkelijker geworden (inclusief cultuurhistorische kampenstructuur)
- met het creëren van doorgaande 'ommetjes' op onderhouds- en schouwpaden is 13 km aan recreatieve mogelijkheden verbeterd.

Datum

5 september 2017

Documentnummer

GS: 4236394

PS: 4248996

De feitelijke werkzaamheden in het terrein zijn in het 4^e kwartaal van 2016 afgerond, het beheer is overgedragen naar de gemeenten en het waterschap.

2. *De evaluatie biedt 9 lessen voor samenwerking met andere (bestuurlijke) partners*

De 9 lessen zijn hieronder puntsgewijs samengevat en voorzien van een korte toelichting. Het evaluatierapport is in de bijlage opgenomen.

- i. Gerichte inzet van wettelijk instrumentarium heeft meerwaarde
De keuze voor inzet van een wettelijk traject wordt vooral bepaald door de maatschappelijke en particuliere belangen die spelen en in welke mate deze met elkaar conflicteren.
De omvang van het projectgebied bepaalt in hoge mate de ruimte voor oplossingen.
- ii. Proces gericht op draagvlak versterkt duurzaamheid resultaten
Werk vanuit inzicht in en focus op belangen. Maak een evenwichtige afweging van belangen en hanteer kaders die voor alle belanghebbenden in het gebied gelijk zijn. Organiseer een zorgvuldig proces van besluitvorming en betrek belanghebbenden vroegtijdig in het proces. Zorg voor een goede zeeffunctie om beroepsprocedures te beperken; probeer bij zienswijzen eerst om op vrijwillige basis / in den minne tot overeenstemming te komen.
- iii. Stroomlijnen procedures doet recht aan belang toekomstige grondeigenaren
In de Wilg ontbreekt het beroepsrecht van toekomstige eigenaren. Door het stroomlijnen van procedures voor inrichtingsplan en ruilplan zou men problemen kunnen beperken.
- iv. Integrale benadering helpt om complexe maatschappelijke opgaven duurzaam te realiseren
Naast visie- en planvorming, contractering en uitvoering verdient de fase van instandhouding (beheer en onderhoud) vroegtijdig aandacht.

- v. Bewustzijn van en anticiperen op veranderingen is nodig vanwege vaak langere doorlooptijd
Creëer bewust ruimte in planning en aanpak om in te kunnen spelen op veranderingen. Stel spelregels op hoe om te gaan met veranderingen en houdt bij de organisatie van het team (bestuurlijk en ambtelijk) rekening met kritische functies.
- vi. Rol- en taakverdeling partners koppelen aan maatschappelijke opgaven, belangen en ambities
Dit is een actueel onderwerp bij veel publieke en private partijen. Er is geen standaard voorhanden hoe dit in te vullen. De discussie met alle betrokkenen is van belang om duidelijkheid te krijgen over de invulling van de rol en het draagvlak hierover.
- vii. Bestuurlijke betrokkenheid belangrijk voor draagvlak; inzet bestuurscommissie goede optie
In dit project heeft de keuze voor een bestuurscommissie en een onafhankelijk voorzitter goed gewerkt. Bij de instelling van een bestuurscommissie zijn de positie en mandatering van belang voor een effectieve en efficiënte uitvoering.
- viii. Opbouwen van vertrouwensbasis tussen de partners vraagt voortdurende aandacht
Een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid en een gedeeld gevoel van urgentie en verbondenheid met de gebiedsopgave liggen aan de basis van het ontstaan van vertrouwen.
- ix. (Netwerk)samenwerkingen lerend organiseren
Langlopende, nieuwe en/of complexe (netwerk)samenwerkingen zijn erbij gebaat om zichzelf, al lerend, te verbeteren en aan te passen aan de veranderingen.

Datum

5 september 2017

Documentnummer

GS: 4236394

PS: 4248996

Consequenties

1. *Projectresultaten zijn gehaald, project kan worden afgesloten.*

De gestelde doelen zijn gehaald, het beheer is overgedragen aan de gemeenten Veldhoven, Eersel en het waterschap De Dommel. De financiële afwikkeling is gestart.

De Wilg heeft ook geleid tot een verandering in de financiële afwikkeling. Voorheen was de Belastingdienst verantwoordelijk voor het betalen en innen bij landinrichtingsprojecten. Sinds 1 januari 2007 is die verantwoordelijkheid overgedragen naar de provincies. Voor dit project dient de provincie Noord-Brabant een wijziging door te voeren in de heffingsverordening. Provinciale Staten ontvangt binnenkort een wijzigingsvoorstel voor die heffingsverordening.

Datum

5 september 2017

Documentnummer

GS: 4236394

PS: 4248996

2. Evaluatie geeft nieuwe inzichten

De projectevaluatie is besproken met het team omgevingsvisie en gevraagd om de leerpunten te verwerken in de aanpak voor de toekomst:

- bewust(er) en vroegtijdig met alle potentiële partners afwegen welk instrumentarium geschikt is
- blijvend investeren in samenwerking, flexibiliteit in aanpak, betrokkenheid van alle partners en lerend vermogen

Europese en internationale zaken

Geen bijzonderheden.

Communicatie

Alle betrokken partners en grondeigenaren in het project zijn uitvoerig geïnformeerd over de besluitvorming en de financiële afwikkeling. De resultaten van de evaluatie zijn besproken in de bestuurscommissie en aangeboden aan GS.

Vervolg

Met deze mededeling is het project afgesloten, voor Provinciale Staten volgt nog een besluit over de heffingsverordening.

Bijlagen

Evaluatierapport "Kompas voor samenwerking; lessen uit het landinrichtingsproject Wintelre-Oerle", opgesteld door Lysias in december 2016.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: de heer F.T.M. Schippers, (073) 680 84 17, fschippers@brabant.nl, afdeling Ruimtelijke Ontw. Midden-West van cluster Ruimte.

Opdrachtnemer: de heer M.P.J. van de Ven, (073) 681 21 33, mpjvdven@brabant.nl, afdeling Ruimtelijke Ontw. Midden-West van cluster Ruimte.